

575**UMOWA**

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Ukrainy o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji,
sporządzona w Kijowie dnia 12 stycznia 1993 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 12 stycznia 1993 r. została sporządzona w Kijowie Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Ukrainy o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji w następującym brzmieniu:

UMOWA

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Ukrainy o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Ukrainy, zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”,

dążąc do rozszerzenia współpracy gospodarczej z wzajemną korzyścią dla obu państw,

mając na celu stworzenie i utrzymanie korzystnych warunków do inwestowania przez inwestorów państwa

jednej Umawiającej się Strony na terytorium państwa drugiej Umawiającej się Strony,

uznając potrzebę popierania i ochrony inwestycji zagranicznych w celu przyczyniania się do rozkwitu gospodarczego obu państw,

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Definicje

W rozumieniu niniejszej umowy:

- 1) pojęcie „inwestor” oznacza w odniesieniu do każdej z Umawiających się Stron:

- a) osoby fizyczne posiadające obywatelstwo państwa danej Umawiającej się Strony,
  - b) osoby prawne, w szczególności spółki, korporacje, stowarzyszenia handlowe i inne organizacje, utworzone lub zorganizowane należycie w inny sposób, zgodnie z prawem państwa, na którego terytorium mają swoją siedzibę i prowadzą rzeczywistą działalność gospodarczą,
- 2) pojęcie „inwestycja” oznacza mienie, a w szczególności:
- a) własność ruchomości i nieruchomości, jak również wszelkie inne prawa rzeczowe, takie jak hipoteka, kupieckie prawo zatrzymania, zastaw,
  - b) akcje, udziały lub wszelkie inne rodzaje udziałów w spółce,
  - c) roszczenia pieniężne lub roszczenia do innych świadczeń, mające wartość ekonomiczną,
  - d) prawa własności intelektualnej, takie jak prawa autorskie, patenty, wzory użytkowe, projekty i wzory przemysłowe, znaki towarowe, nazwy handlowe, tajemnice produkcyjne i handlowe, technologie produkcji, „know-how” i „goodwill”,
  - e) prawa do prowadzenia działalności gospodarczej, w tym koncesje na poszukiwanie, wydobywanie lub eksploatację zasobów naturalnych, jak również inne prawa nadane z mocy prawa, umowy lub decyzji właściwej władzy wydanej zgodnie z ustawodawstwem państwa, na którego terytorium inwestycja została dokonana,
- 3) zmiana formy inwestycji dopuszczanej zgodnie z ustawodawstwem i innymi przepisami państwa Umawiającej się Strony, na którego terytorium inwestycja została dokonana, nie zmienia jej charakteru jako inwestycji,
- 4) określenie „przychody” oznacza kwoty uzyskane z inwestycji, a w szczególności obejmuje zyski, odsetki z kapitału, dywidendy, należności licencyjne, honoraria lub inne bieżące dochody,
- 5) określenie „terytorium” oznacza odpowiednio terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub terytorium Ukrainy, jak również obszary morskie, w tym dno morskie i podglebie przyległe do obszarów poza morzem terytorialnym któregośkolwiek z powyższych terytoriów, nad którymi dane państwo sprawuje zgodnie z prawem międzynarodowym suwerenne prawa w zakresie badania i eksploatacji zasobów naturalnych.

Artykuł 2

Zakres obowiązywania

Niniejsza umowa ma zastosowanie do inwestycji na terytorium państwa jednej Umawiającej się Strony, dokonanych, zgodnie z jej ustawodawstwem i innymi przepisami prawnymi, przez inwestorów państwa drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli dane inwestycje są związane z działalnością gospodarczą i jeżeli zostały dokonane po dniu 1 września 1991 r.

Artykuł 3

Popieranie i dopuszczanie inwestycji

1. Każda z Umawiających się Stron będzie popierać na terytorium swojego państwa inwestycje inwestorów państwa

drugiej Umawiającej się Strony i dopuszczać takie inwestycje zgodnie ze swoim ustawodawstwem i innymi przepisami prawnymi.

2. Jeżeli Umawiająca się Strona dopuściła inwestycje na terytorium swojego państwa, to Strona ta przyzna, zgodnie ze swoim ustawodawstwem i innymi przepisami prawnymi, niezbędne zezwolenia dotyczące realizacji umów licencyjnych, pomocy technicznej, handlowej lub administracyjnej, związane z tymi inwestycjami. Każda z Umawiających się Stron będzie w razie konieczności dokładać wszelkich starań w celu wydania niezbędnych zezwoleń na działalność doradców i innych wykwalifikowanych osób posiadających obce obywatelstwo.

Artykuł 4

Ochrona i traktowanie inwestycji

1. Każda z Umawiających się Stron będzie ochraniać na terytorium swojego państwa inwestycje dokonane zgodnie z jej ustawodawstwem i innymi przepisami prawnymi przez inwestorów państwa drugiej Umawiającej się Strony i nie będzie naruszać w sposób nieuzasadniony lub dyskryminacyjny prawa inwestora państwa drugiej Umawiającej się Strony do zarządzania, utrzymywania, wykorzystania, osiągnięcia korzyści, rozszerzania działalności, sprzedaży i w razie konieczności do likwidacji takich inwestycji.

2. Każda z Umawiających się Stron zapewni sprawiedliwe i równe traktowanie na terytorium swojego państwa inwestycjom inwestorów państwa drugiej Umawiającej się Strony. Traktowanie to będzie nie mniej korzystne niż przyznane przez każdą Umawiającą się Stronę inwestycjom dokonany na terytorium jej państwa przez inwestorów najbardziej uprzywilejowanego państwa.

3. Klauzula najwyższego uprzywilejowania nie będzie miała zastosowania do przywilejów i ulg, które którakolwiek z Umawiających się Stron przyzna inwestorom państwa trzeciego ze względu na jej członkostwo lub przynależność do strefy wolnego handlu, unii celnej, wspólnego rynku lub innej formy regionalnej integracji gospodarczej albo z tytułu jakiegokolwiek umowy w sprawie unikania podwójnego opodatkowania lub innych spraw podatkowych.

Artykuł 5

Transfer

1. Każda z Umawiających się Stron, na której terytorium państwa dokonane zostały inwestycje przez inwestorów państwa drugiej Umawiającej się Strony, przyzna tym inwestorom swobodny transfer płatności związanych z tymi inwestycjami, a w szczególności:

- a) odsetek, dywidend, zysków i innych bieżących przychodów,
- b) spłaty pożyczek,
- c) kwot przeznaczonych na pokrycie kosztów związanych z zarządzaniem inwestycją,
- d) należności inwestycyjnych i innych płatności wynikających z praw, o których mowa w artykule 1 punkt 2 litery c), d) i e) niniejszej umowy,

- e) dodatkowych kwot kapitałowych niezbędnych do utrzymania lub rozwoju inwestycji,
- f) wpływów pochodzących ze sprzedaży lub częściowej albo całkowitej likwidacji inwestycji, w tym przyrostu kapitału.

2. Transfery będą dokonywane bez zwłoki w walucie wymiennej według kursu stosowanego w dniu transferu i zgodnie z procedurą przewidzianą w ustawodawstwie państwa Umawiającej się Strony, na którego terytorium została dokonana inwestycja.

Artykuł 6

Wywłaszczenie i odszkodowanie

1. Żadna z Umawiających się Stron nie podejmie bezpośrednio lub pośrednio działań wywłaszczeniowych, nacjonalizacji lub innych działań o takim samym charakterze lub równoznacznym skutku w stosunku do inwestycji należących do inwestorów państwa drugiej Umawiającej się Strony, chyba że działania te zostały podjęte w interesie publicznym i nie mają charakteru dyskryminacyjnego, a podjęte zostały zgodnie z właściwą procedurą prawną, a także za skutecznym i właściwym odszkodowaniem. Odszkodowanie takie będzie odpowiadać wartości rynkowej wywłaszczonej inwestycji bezpośrednio przed wywłaszczeniem lub zanim wywłaszczenie stało się publicznie znane (w zależności od tego, która z tych okoliczności nastąpiła wcześniej) i będzie obejmować odsetki od wartości wywłaszczonej inwestycji od daty wywłaszczenia oraz będzie podlegało swobodnemu transferowi. Kwota odszkodowania ustalona zostanie w walucie wymiennej i będzie wypłacona bez zbędnej zwłoki osobie uprawnionej bez względu na jej miejsce pobytu czy zamieszkania. Określenie „bez zbędnej zwłoki” oznacza transfer dokonany w okresie normalnie wymaganym dla wypełnienia formalności związanych z transferem. Okres rozpoczyna się w dniu, w którym został złożony wniosek, i nie może przekroczyć 3 miesięcy.

2. Inwestorzy państwa jednej z Umawiających się Stron, których inwestycje poniosły straty z powodu wojny lub jakiegokolwiek innego konfliktu zbrojnego, zamieszek, stanu wyjątkowego lub innych podobnych wydarzeń, które miały miejsce na terytorium państwa drugiej Umawiającej się Strony, będą traktowani — w zakresie odtworzenia, odszkodowania, kompensacji lub innego zadośćuczynienia z tytułu poniesionych strat — zgodnie z postanowieniami artykułu 4 ustęp 1 i 2 niniejszej umowy.

Artykuł 7

Klauzula korzystniejszego traktowania

Jeżeli ustawodawstwo lub inne przepisy prawne państwa Umawiającej się Strony lub istniejące zobowiązania między Umawiającymi się Stronami zgodnie z prawem międzynarodowym zawierają dodatkowe regulacje, które ogólnie lub szczegółowo przewidują w odniesieniu do inwestycji dokonanych przez inwestorów państwa drugiej Umawiającej się Strony traktowanie bardziej korzystne od przewidzianego w niniejszej umowie, to takie regulacje, w zakresie, w jakim są korzystniejsze, będą miały pierwszeństwo przed niniejszą umową.

Artykuł 8

Subrogacja

1. Jeżeli Umawiająca się Strona lub jakakolwiek jej agencja dokona płatności któremukolwiek z jej inwestorów w ramach gwarancji lub ubezpieczenia zawartego w związku z inwestycją, druga Umawiająca się Strona uzna przejęcie przez pierwszą Umawiającą się Stronę lub jej agencję wszelkich praw lub roszczeń przysługujących inwestorowi.

Umawiająca się Strona lub jakakolwiek jej agencja, która przejęła prawa inwestora, jest uprawniona do tych samych praw, jakie posiada inwestor, i do dochodzenia takich praw w tym samym zakresie, z zastrzeżeniem zobowiązań inwestora związanych z ubezpieczoną w ten sposób inwestycją.

2. W przypadku subrogacji określonej w ustępie 1 niniejszego artykułu inwestor nie będzie wysuwał roszczeń, jeżeli nie będzie do tego upoważniony przez Umawiającą się Stronę lub jakakolwiek jej agencję.

Artykuł 9

Spory między Umawiającymi się Stronami

1. Spory między Umawiającymi się Stronami dotyczące interpretacji i stosowania postanowień niniejszej umowy będą rozstrzygane w drodze dyplomatycznej.

2. Jeżeli obie Umawiające się Strony nie osiągną porozumienia w ciągu dwunastu miesięcy od daty powstania sporu, spór zostanie na żądanie którejkolwiek Umawiającej się Strony przedłożony trybunałowi arbitrażowemu w składzie trzech członków. Każda Umawiająca się Strona wyznaczy jednego arbitra, a wybrani arbitrzy dokonają nominacji przewodniczącego, który będzie obywatelem państwa trzeciego utrzymującego stosunki dyplomatyczne z obydwoma Umawiającymi się Stronami.

3. Jeżeli jedna z Umawiających się Stron nie dokona wyboru swojego arbitra i nie przystanie na zaproszenie drugiej Umawiającej się Strony do dokonania takiego wyboru w ciągu dwóch miesięcy, arbiter zostanie wyznaczony na żądanie tej Umawiającej się Strony przez Prezydenta Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.

4. Jeżeli obaj arbitrzy nie mogą osiągnąć porozumienia co do wyboru przewodniczącego w ciągu dwóch miesięcy od ich wyznaczenia, zostanie on wyznaczony na żądanie którejkolwiek z Umawiających się Stron przez Prezydenta Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.

5. Jeżeli w przypadkach określonych w ustępach 3 i 4 niniejszego artykułu Prezydent Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości nie może wypełnić wymienionej funkcji lub jeżeli jest obywatelem państwa jednej z Umawiających się Stron, wyznaczenia dokona Wiceprezydent, a jeżeli on nie może lub jest obywatelem jednej z Umawiających się Stron, wyznaczenia dokona najstarszy rangą sędzia Trybunału, który nie jest obywatelem państwa żadnej z Umawiających się Stron.

6. Nie naruszając innych postanowień między Umawiającymi się Stronami, trybunał ustali swój tryb postępowania. Trybunał orzeka większością głosów.

7. Każda z Umawiających się Stron ponosi koszty własnego arbitra trybunału oraz swojego udziału w postępowaniu arbitrażowym; koszty przewodniczącego i pozostałe koszty pokrywają w równych częściach Umawiające się Strony. Trybunał może jednak w swoim orzeczeniu ustalić większy udział w kosztach jednej z Umawiających się Stron i orzeczenie takie będzie wiążące dla obu Umawiających się Stron.

8. Orzeczenia trybunału są ostateczne i wiążące dla każdej z Umawiających się Stron.

Artykuł 10

Spory między Umawiającą się Stroną a inwestorem drugiej Umawiającej się Strony

1. W celu rozwiązania sporu między Umawiającą się Stroną a inwestorem państwa drugiej Umawiającej się Strony w odniesieniu do inwestycji, z zastrzeżeniem postanowień artykułu 9 niniejszej umowy, między zainteresowanymi stronami odbędą się konsultacje.

2. Jeżeli konsultacje nie zakończą się rozstrzygnięciem w ciągu sześciu miesięcy od daty pisemnego wniosku o wszczęcie konsultacji, strony sporu mogą postąpić, jak następuje:

- a) jeżeli spór dotyczy zobowiązania z artykułu 5 i artykułu 6 niniejszej umowy, zostanie on na żądanie inwestora przekazany do rozstrzygnięcia trybunałowi arbitrażowemu,
- b) spór nie wymieniony w ustępie 2 litera a) niniejszego artykułu zostanie przekazany za zgodą obu stron sporu do rozstrzygnięcia trybunałowi arbitrażowemu.

3. Trybunał arbitrażowy będzie utworzony dla każdej indywidualnej sprawy. O ile strony biorące udział w sporze nie uzgodnią inaczej, każda z nich wyznaczy jednego arbitra. Wyznaczeni arbitrzy wybiorą przewodniczącego, który będzie obywatelem państwa trzeciego.

Arbitrzy powinni zostać wyznaczeni w ciągu dwóch miesięcy od daty otrzymania żądania przekazania sporu do rozstrzygnięcia trybunałowi arbitrażowemu, a przewodniczącym — w ciągu następujących dwóch miesięcy.

4. Jeżeli terminy wymienione w ustępie 3 niniejszego artykułu nie zostały zachowane, którakolwiek ze stron sporu może z braku innych ustaleń zwrócić się do Przewodniczącego Sądu Arbitrażowego przy Międzynarodowej Izbie Handlowej w Paryżu o dokonanie koniecznych nominacji. Jeżeli Przewodniczący nie może wykonać wymienionej funkcji lub jest obywatelem państwa Umawiającej się Strony, mają zastosowanie *mutatis mutandis* postanowienia artykułu 9 ustęp 5 niniejszej umowy.

5. Jeżeli strony sporu nie uzgodniły inaczej, trybunał ustala swój tryb postępowania. Orzeczenia są ostateczne

i wiążące. Każda z Umawiających się Stron zapewni uznanie i wykonanie orzeczeń arbitrażowych.

6. Każda ze stron sporu poniesie koszty swojego członka trybunału i własnego udziału w postępowaniu arbitrażowym; koszty przewodniczącego i pozostałe koszty zostaną poniesione w równych częściach przez strony sporu. Jednakże trybunał w swoim orzeczeniu może orzec inną proporcję podziału kosztów ponoszonych przez jedną ze stron i to orzeczenie będzie wiążące dla obu stron.

7. Umawiająca się Strona będąca stroną sporu nie może w żadnym stadium postępowania ugodowego lub wykonania orzeczenia powoływać się na fakt, iż inwestor otrzymał w wyniku umowy ubezpieczenia odszkodowanie obejmujące całość lub część doznanej szkody.

8. W przypadku gdy obie Umawiające się Strony staną się stronami Konwencji z dnia 18 marca 1965 r. o rozstrzyganiu sporów inwestycyjnych między państwami i obywatelami innych państw, spory będą przedkładane Międzynarodowemu Centrum Rozstrzygania Sporów Inwestycyjnych, jak następuje: spory wymienione w ustępie 2 litera a) niniejszego artykułu — na żądanie inwestora, a spory wymienione w ustępie 2 litera b) niniejszego artykułu — za zgodą obu stron.

Artykuł 11

Postanowienia końcowe

1. Umawiające się Strony dokonają wymiany not o spełnieniu wymogów prawnych przewidzianych w ustawodawstwie państwa każdej z Umawiających się Stron odnośnie do wejścia w życie umów międzynarodowych.

Niniejsza umowa wejdzie w życie w dniu otrzymania noty późniejszej.

2. Niniejsza umowa pozostanie w mocy przez okres dziesięciu lat. Jej ważność ulega automatycznemu przedłużeniu na kolejne pięcioletnie okresy, jeżeli żadna z Umawiających się Stron nie zawiadomi pisemnie drugiej Umawiającej się Strony na dwanaście miesięcy przed upływem danego okresu ważności o intencji wypowiedzenia niniejszej umowy.

3. W odniesieniu do inwestycji dokonanych przed datą wygaśnięcia niniejszej umowy, w wypadku jej wypowiedzenia, postanowienia artykułów od 1 do 10 pozostają w mocy na okres dalszych dziesięciu lat od tej daty.

Sporządzono w Kijowie dnia 12 stycznia 1993 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i ukraińskim, przy czym oba teksty są jednakowo obowiązujące.

Z upoważnienia Rządu
Rzeczypospolitej Polskiej
H. Suchocka

Z upoważnienia Rządu
Ukrainy
L. Kuźma

Po zaznajomieniu się z powyższą umową w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 31 marca 1993 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*

L.S.

Minister Spraw Zagranicznych: *K. Skubiszewski*